

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Jag och min pojkvän skall gifta oss och vi undrar lite grand om vad vi skall tänka på när det gäller planeringen?

Svar: Det var roligt att höra att Ni skall gifta er. Äktenskapet är ett Mysterium (sakrament) i den Ortodoxa kyrkan där två ortodoxa kristna, man och kvinna, får sin förening till ett välsignat av Kristus genom Kyrkan. Guds nåd ingjuts i dem att leva tillsammans i Hans kärlek, tillsammans fullbordande varandra till Kristi likhet med strävan att gudomliggöras, genomgå theosis. När Ni planerar bröllopet så kom ihåg att kyrkan normalt inte tillåter vigslar på 1) onsdagar och fredagar och aftnar till dessa dagar under hela året, 2) aftnar till söndagar (d.v.s. lördag kväll) eller aftnar till större helgdagar, 3) alla fastetider (julfastan, Stora Fastan, Apostlafastan och fastan till Gudaföderskans insomnande), 3) jultiden t.o.m. apodosis av Theofania, 5) veckan före Stora Fastan och veckan efter påsk (den Ljusa veckan), 6) aftonen till och dagen för den Helige Johannes Döparens halshuggning, samt 7) aftonen till och dagen för Korsets upphöjelse. Så alltså en lämplig dag för en vigsel kan vara en söndagseftermiddag någon annan tid än som utpekats ovan. Normalt deltar man i den Gudomliga Liturgin på förmiddagen.

När ett par har bestämt sig för att gifta sig meddelas det ofta i familjekretsen och förlovningsringar utväxlas, att bära på vänster hand. I många traditioner är det då vanligt att man sjunger en moleben för välgång över paret och att föräldrarna välsignar dem med en ikon. Är en präst inbjuden välsignar han ringarna, dock utan att bära epitrachilion, detta för att inte förväxla förlovningsringen med trolovningen. I gamla tider utfördes trolovningsakten åtskild den övriga vigselceremonin, men idag äger den rum före man börjar med vigseln. Förlovningsringen är en familjeangelägenhet, medan trolovningen är ett löfte inför hela kyrkan.

Före vigseln skall en hindersprövning vara utförd och ett bevis finnas därpå. I gamla tider anslog man om vigseln i parets respektive församlingar tre festdagar före vigseln, som en hindersprövning. Om prästen inte har vigselrätt i Sverige låter man paret gifta sig borgeligt först. All information om paret skall sedan enligt kanon skrivas ned i en bok och signeras av brudgum, brud och vittnen före vigseln kan börja.

En vigsel börjar med alltså trolovningen. Prästen möter brudparet med två tända ljus. Ljusen bärs likt Jesu liknelse om de tio jungfrurna som väntade på brudgummens ankomst. Efter förbön gör prästen tre gånger korstecken med brudgummens ring, som enligt gudstjänstböckernas rubriker, skall vara av guld, och trolövar honom med bruden och sätter ringen på hans högra ringfinger. På samma sätt görs också med brudens ring, som enligt rubrikerna skall vara av silver. Den ädlare metallen i mannens ring symboliserar mannens överordnade ställning. Observera att man i ortodox tradition alltid bär sin vigselring på den hand man gör korstecknet, d.v.s. höger. Den germanska seden att bära vigselringen på vänster hand, som är dominerande i Sverige, bygger på tron om att hjärtats blod först flöt ut i vänster hands ringfinger. Hur som helst, sedan skall best man, som oftast är en äldre släkting, tre gånger byta plats på ringarna, så att mannen får kvinnans ring och tvärtom. Med detta menas att de trolovas för att dela allt i livet, både glädje och sorg, att han inte skall utnyttja sin överordnade ställning och hon inte utnyttja sin svaghet. Sedan tar den egentliga vigseln vid, först med några förböner, som mynnar ut i kröningsceremonin. I slavisk tradition är kronorna lika de kejserliga kronorna, men i grekisk används myrten eller olivgrenar. Efter textläsningar tas en bägare med vin fram, som de båda skall dricka ur. Med detta menas att de två skall leva i en oskiljaktig förening och där dela glädje och sorg. Efter detta följer en symbolisk procession tre gånger runt bordet där vigseln ägt rum. I gamla tider bar brudparet kronorna i sju dagar efter vigseln och kom till kyrkan den åttonde för att ta av dem. I modern tid görs den åttonde dagens rit direkt och följs sedan av det sedvanliga avskedet.